

simul ista duo, nempe: opponere se expresse vero Christo Domino nostro Jesu, ejusque sacramenta omnia conculcare; et nihilominus externam aliquam similitudinem cuiusdam sancti hominis Dei præse ferre. Cum enim divinitatem affectaturus sit Antichristus, sine dubio et miracula, et prophetiam, et aliquam sanctitatem affectare debet. Sed sanctitatem Iesu Christi contemnet et negabit. Neque vero his adversatur, quod supra ex Medina dicit, immo ex II Thess. II. vers. 3., « Antichristum non tam saceratum, quam scelus futurum et hominem peccati ». Nam, ut Beregandus ille, supra falsarie ab Amesio laudatus, ait: « Potest fieri, ut primo omnes gentes » (multorum annorum spatio) « sive diuini subjiciat », (et etiam per aliquam simulatam sanctitatem et miracula, plerosque, exceptis paucis electis, seducat), « postea vero in superbiam elatus, se pro Deo colli instituat. Nam sicut mili videtur, in tribus annis et dimidio, persecutus tempus tantummodo comprehenditur, in quo et per se, et per suos discipulos, et per ostenditum signum tota virtute laborabit, ut culturam deitatis omnes homines sibi impendant. » Ex his patet et error et fraus Amesii. Fallit etiam aut fallitur, cum Apoc. XIII. vers. 11. confundit bestiam aliam cum priore, hoc est, Pseudo-Prophetam ejus cum ipso Antichristo, ut ex ipso sacro testu liquet. Sabati quoque observatio, quam in Antichristo urget Amesius, potius ejus intento adversatur, et evertit, quod extruere moliebatur. Si enim sabbatum servari volet Antichristus manifeste se ostendet Christo vero et diametro contrarium. Illud denique ridiculum est, quod Amesius ex eo quod Antichristus ex Apoc. XVII. vers. 5. « debeat esse mater scortationum, id est, idolatriæ », inferri vult, Antichristum non omnia facta Christi veri impugnatrum; ridiculum, inquam; ut taceam, quod Apoc. XVII. vers. 5. non agatur de Antichristo, sed de Roma tempore Antichristi ad paganismum reversa, ut supra dictum ex consensu SS. Patrum et Catholicorum omnium. Amesius 2. : « Quia Antichristus dicitur in Scriptura dicturus, aut nigratur, potest dicere et negare in corde suo. Psal. XIII. vers. 1. in operibus suis Ezech. XXVIII. vers. 2. Contraria interim simulare pergens ». Esto! Non queritur hic, quid possit, sed quid facturus sit? Amesius nec leviter quatit asserta quatuor Bellarmino,

etiamsi omnia, quæ hoc num. 2. blaterat, admittantur. Quid enim roboris habeat illud effatum, quod Antichristus « non dicturus sit se Deo majorem etc. »? licet enim id dicturus non esset, affirmabat se tamen æqualem, homousion, hypostaticum unum etc. Amesius 3. « Pontifices Romani, occulto suo modo » (et quis ille? quomodo Calvinistis innuit?) « et re ipsa dicunt et negant illa omnia, quæ Scriptura prædictis Antichristum dicturum et negaturum ». Autem igitur! Nempe Calumniari æterna pœnitentia, est ENERVARE BELLARMINUM!

Ad CAPUT XV.

In hoc cap. demonstratio sumitur ex miraculis Antichristi, quorum sunt præcipue tria 1. Finget se mori et resurgere Apoc. XIII. vers. 3. 2. Faciet, ut imago bestie loquatur, ibid. vers. 15. 3. Ignem de celo descendere faciet, ibid. vers. 13. Sed nihil horum fecit Pontifex; ergonon est Antichristus. Amesius. 1. « Primum illud de fictione mortis, fingitur a Pontifice: in texta non habetur ». Nempe non modo SS. Patres et Catholicæ cœci sunt, sed et plerique Lutherani et Calvinistæ sunt Amesio lusciosi. Ipse solus vidit, eo loco non agi de simulata morte et resurrectione Antichristi. Immo neque in duabus reliquis quasi miraculis Amesius quidquam solidi esse putat, ad probandum intentum. Videamus quomodo verba Apocœl, clarissima eludat: « Neque secundum, inquit, illud quasi miraculum narratur, sed ut restituïto, vel renovata representatione collapsa potestatis. Demissio etiam ignis ex celo, proponitur potius ut exemplum magnorum signorum, que Antichristus edet, quam ut singulari quid ab ipso factitandum. Nihil est igitur solidi in toto hoc argumento. » Respondeo: Hæc glossa Calvinistica textu sacre palam adversatur. Quid enim clarus his verbis: *Et fecit signa magna, ut etiam ignem faceret de celo descendere in terram etc.* Et rursus: *Datum est illi, ut daret spiritum imaginis bestie, et ut loquatur imago bestie etc.* Utri creditis, Quirites? Amesius 2. « Miracula que tribuuntur Antichristo, non uni tantum singulari persone debent adscribi, sed predicatoribus discurreribus in nomine Antichristi ». Resp.: Sicut hoc facile admitti potest; ita applicatio mystica Amesii, cum ait: « hæc ipsa miracula Pontificis

prædicatoribus vel Monachis discurreribus fuisse olim familiaria, ut mortuorum excitationes per sanctos, imaginem Crucifixi S. Thomæ locutam, uti et statuam B. Virginis (immemorem sui sexus), ignem de celo demissum, apud Linturium etc. »; haec, inquam, applicatio in primis repugnat dogmati Neo-Evangelico, universaliter tantum sensum litteralem in argumentando admitemt, ut sepe dixi. Deinde tota quanta, ex blasphemâ Phariseorum pharetra de prompta est. Verum has sycophantias, uti et illam de Agno cœro etc. non est opere pretium hic operosius excutere; dabitur alibi opportunitas locus. Videatur interim de hoc cereo Agno P. Theophilus Reynaudi Tractatus qui inscribitur: « Christianus cerei Agni symbolica imagine expressus »: ubi cap. 11. grunniuntur sectariorum valide exsufflat.

Ad CAPUT XVI.

Tandem hoc cap. arguitur evidenter, Papam non esse Antichristum, ex iis quæ de regno et præliis in S. Scriptura leguntur. 1. *Antichristum ex humili loco prodeuntem, per fraudes et dolos regnum Iudaorum adpetrum.* Daniel. XI. vers. 20. 21. Ubi licet de Antiochœ eadem aliquæ modo dicantur, tamen, ut habet communis expositius Christianorum apud S. Hieron. multo perfectius competunt Antichristo. 2. *Pugnabit cum tribus regibus, Ægypti, Lybia, atque Æthiopie, eorumque regna occupabit.* Daniel XI. vers. 42. et cap. VII; ubi S. Hieronimus habet solemnia illa verba: « dicamus quod omnes Scriptores Ecclesiastici tradiderunt etc. » supra recitala. 3. *Subiectib[us] aliis septem reges, et sic mundi totius Monarcha futurus est, ut ex Daniel et Apocalyp. XVII. Hieronymus, Chrysostomus, Cyril. etc. deducunt.* 4. *Cum innumerabilis exercitus, toto orbe Christianos persecuetur; quod est prælium Gog et Magog, juxta Ezech. XXXVIII. vers. 48. cap. XXXIX. vers. 1. et Apoc. XX. vers. 7.* Unde clarissime et quasi « Euclidea demonstratione » (ut cum Hodomovus Argentinianus loquar) evincitur, Papam non esse Antichristum. Amesius ad incitas redactus in toto hoc capite, sed præcipue in fine, hoc modo ait: « Quod Antichristus ex humili loco ortus, per fraudem, dolos, et bella, monarcha evaserit aliquo modo totius mundi, et Christianos ubique persecuetur, verum est, et optime convenit Roman. Pontifici » (in-

mo mendacissimus Cœcysmus est, sibique minime constant). « Cetera neque fundamentum ullum habent in Scripturis » (Lutherano-Calvinistica interpretatione detortis), « neque humanitus confici possunt tribus annis cum dimidio, quibus terminis regimen Antichristi Bellarminus cum reliquis Pontificis concludit ». Nempe « omnes scriptores ecclesiastici » eum Hieronymo talpe sunt: Lutherani et Calviniste lynxes et aquila? Sed post Amesium in calce hujus libri tandem se-quantur.

§ UNICO.

Cavillationes Gerhardi discussæ.

Gerhardus disp. 6. thes. 55. conatur ex ipso Bellarmino probare, Papam esse Antichristum. 1. quia « Bellarminus ex Sybillarum oraculis divinitatem Christi probat lib. I. de Christo cap. 41. §. 4: atqui in Sybillinis oraculis Papa Romanus Antichristus, Roma Babylon appellatur »: in cuius confirmationem videri vult Schardium et Wolfium Lutheranos jurisconsultos, et hunc quidem infamissimum mendaciorum et calaminarum Centuriatorem. Resp.: Hoc est congruum Summo Lutheranorum Theologo argumentum, non solutione sed sibilo dignissimum. Sed cur verbo non adnumeravit? cur nomen Sybillæ non expressit? cur auctorem vetustum, et classicum non laudavit?

Quæ th. 56. testimonia nonnullorum Pontificis adversariorum producit, non magis probant, quam reliqua convicia Lutherano-Calvinistica. Quamquam nec ille ipse Arnulfus Aurelianensis, et Eberhardus Salisburgensis, a Gerhardo citati, in sensu Lutherano-Calvinistico, Papam Antichristum vocaverint. Hujus enim revelatio quinto Evangelio secundum Martinum reservanda erat. Nil hiliosus ne quidquam tam perspicuis et Euclides demonstrationibus desit, splendidis mendacis et othesis falsitatis eas exornat Gerhardus. Quarum prima est: Quod Synodus Rhemensis confirmaverit sententiam Arnulphi Aurelianensis. 2. Non est qualecumque mendacium, sed falsi crimen; quod vel solum, Gerhardi nomen debet apud quosvis bonos viros reddere infame ac detestabile. Ait enim th. 58. : « Circa idem tempus anni 4240. Gulielmo de S. Amore Theologus Parisiensis publice docuit, Papam esse Antichristum, et Romanum Babylonem; sed

hunc Guilielmum Bellarminus lib. de Script. Eccles. vocat virum pium et doctum ». Sed ubi, quo anno, Bellarminus hunc Guilielnum a S. Amore ita vocat? Quis probatus auctor tradit illam ejus doctrinam de Antichristo? aut in quo ejus libro existat? Nonne in centurii Iunpiis? Ausitus Titius negare hunc esse vel puerilem lapsum, vel crimen lege Cornelia plectendum? Confundit enim Gerhardus Guilielmum Episcopum Parisiensem cum Guilielmo a S. Amore. Prior a Bellarm. vir pius et doctus audit, non posterior, cuius contra plures speciales errores damnati sunt. 3. Ejusdem coloris est, quod th. 60. ait: « Bellarminus in Chronicæ circa annum 1306. vel alii volunt 325. non negare Petrum Joannis Aquitanum similiam de Papa docuisse ». At Bellarm. nullam penitus ejus Petri, nedum ejus doctrinae mentionem facit. Forsan hoc ipsum Gerhardus est: Non negare, O! Candorem Illyricorum Lutherana schola dignissimum! 4. Ait: Nilum Thessalonicensem contra Primum Papæ librum seripisse, ab Illyrico primum est proditum. Sed an nihil de suo interpres ille Magdeburgensis affinxerit, quis fidem faciet? Utut, contra Primum disputentem Nilum, Bellarminus refutat lib. II. Quod vero idem in eodem lib. (quem haec videtur non licet) multis rationibus demonstrarit Papam esse Antichristum, secure adnumerando spissis mendacis Gerhardinis, donec probarit contrarium; Praesumptio enim validissima stat contra Gerhardum: « Qui semel malus, presumitur malus in eodem genere delicti ». 5. Quod paride Graco-Lutherana egerit circa Franc. Petraccham th. 62. parebit insipienti Bellarminum lib. de Script. Eccles. A. C. 1350. Et appendicem de Roman. Pout. cap. 20. Neque hic sufficit omnis Titii declamatio, ut labet multiplicem Gerhardo abstergat.

Deinceps th. 61. et seqq. conatur refutare Bellarminum docentem (Quod Papa se nullo modo pareat faciat Deo) ex ipso Bellarmino. Sed que profert, tam sunt insulsa, ut pigrat recitare. « Puerilia plane sunt jacula, ne relata quidem, nedum refutatu digna, Paradigma esto unum pro omnibus. Recitat Bellarm. celeberrimum illud et omni acceptatione dignissimum S. Bernardi eloquium lib. III. de Consider. in quo Papa vocatur: « protestate Petrus, unctione Christus ». Hinc ita sycophantia Gerhardus: « Atqui si Papa habet omnem potestatem in celo et in terra; si est unctione Christus »; quomodo « affir-

mari potest, quod se nullo modo dicat Christum? » Rectius ego sciscitabor: si asseculus est sensum Doctoris melliflui et Catholicorum omnium; cur sycophantie in pravum detorquet? Si non; cur blasphemat, quod non intelligit?

Th. 70. doctrinam de « singulare una persona Antichristi » impugnat ex Bellarm. asserente, « quod illud Matth. XVI. vers. 18. Tu es Petrus et super hanc Petram etc. quantumvis exprimatur numerus singularis cum Articulis et particula: super hanc etc., nihilominus tamen ad totam Pontificum, in una Sede sibi invicem succedentium, seriem referatur ». Ergo pariter etc. Resp.: Disparitatem acutela est, quia illis verbis Christus unus ovibus perpetui ordinariū pastorem instituit, ac consequenter etiam perpetuum in successoribus; at sufficit, ut Ecclesia sustineat unicum tam immanis et quasi infinita impietatis et tyrannidis adversarium Antichristum. Antilogia th. 72. et 73. de predicatione Evangelii in toto mundo ante adventum Antichristi ne apparens quidem est. Etsi enim etiam primis saeculis in toto mundo (hoc est in Europa, Asia, Africe provinciis aliquibus) sparsa fuerit predicatione; hinc tamen non sequitur, in omnibus regni et provinciis illarum trium partium orbis veteris, et in America idem contigisse.

Thes. 75. Secunda nota, quæ est destrucio Rom. imperii, opponit Gerhardus, quod « juxta Bellarmin. » codem lib. III. cap. 3. §. probat etc. « quoniam monarchiarum successio usque ad finem mundi se extendit, ideoque omnimoda destructio Roman. Imperii non possit Antichristi adventum precedere ». Resp.: Finis mundi, moraliter et non physice aut mathematice acceptus hic intelligendus est; exclusive, non inclusive; atque idem est, ac finem mundi tunc instare. Figidior adhuc est antilogia thes. 76. 77 et seqq. Penitus vero ridiculus Gerhardus, dum Antilogiam captat in Bellarmino, ex hoc, quod ipse cum certa Catholicorum sententia redditum Henoch et Eliae tempore Antichristi docuerit, et tamen ibid. §. quo loco dicat: Non posse se satis mirari, cur Episcopus Jansenius, contra omnium veterum opinionem de adventu Henoch et Eliae nolit convinci ex loco Siracidis. Hoc, inquam, a sobrio scribi non potuit. Quæ enim hic vel umbra contradictionis?

Contra IV. Bellarmini demonstrationem de « cessatione publica religionis etc. » tem-

pore Antichristi, opponit, quod juxta Bellarm. lib. III. de Eccles. cap. 13. Ecclesia « non possit in mundo esse invisibilis, ita ut Pastores et oves se invicem non agnoscant. Cum hoc autem non posse stare, ut cesserent omnes publicae religionis ceremoniae ». Resp.: Optime hæc simul stare poterunt; ut de facto contingit in Anglia, Belgio etc., ubi publicas Catholicæ Religionis usus vetitus, et tamen Pastores et oves optimè se invicem agnoscunt; uti et contigit in decem persecutionibus trium primorum saeculorum. Unde et quod thes. 81. ait Gerhardus: Aut « ergo Missa non est verum Eucharistie sacramentum, aut durare debet usque ad finem mundi », libenter admittimus; non ad celebrationem ecclæ Dominicæ non requiritur permissione publica; alioquin Ecclesia primis tribus saeculis etiam carverunt Eucharistia sacramento. Porro indignus sunt ejusmodi illoctiones vel Theologie tyrone.

Antilogia, quam ex V. demonstratione Bellarmini Gerhardus constare et persuadere conatur, nihil est prioribus solidior, et probe inspectis Bellarminis locis, ultra evanescit. Similiter et thes. 84 et 85. Cum enim ex eo, quod juxta phrasim Scripturæ, « novissima hora dictur » tempus a primo Christi adventu usque ad secundum; hinc inferatur, Antichristum non venturum paulo ante finem mundi; sed consummatum saeculi idem esse cum illa novissima hora? Numquid sunt hie quisquilia nugacissimum narratum?

Sequitur thes. 87. Chrysipæum acumen: Juxta Bellarm. « nomen et character Antichristi describitur in verbis Apoc. XIII. vers. 18. Ergo falsum est, quod Bellarm. c. 10. urget: Papam non esse Antichristum, quia si hic esset, de ejus nomine certo constaret; cum tamen de hoc sit maxima controversia ». Ergo baculus stat in angulo! Ergo Gerhardus somnians ista scripsit! Anne descriptione ænigmatica, et numeris Platoniciis obscuritate suppar, quandom mysterium nondum revelatum habetur, unum et idem est cum perspicua notitia rei jam praesentis? Äque arguta collectio est, quam mox subdit: « Martinus V. in Bulla ad Inquisidores dicit: li qui nolunt Rom. Sedem pro capite agnoscere, nec domicia teneant, nec larem foveant, nec contractus ineant, nec mercatorum exerceant etc. Ergo character Antichristi in manu dextera omnium, aut in frontibus clare apparet. Ergo Papa Antichri-

stus jam dudum manifeste se prodidit», quod erat demonstrandum! Vim Bellarminiani argumenti th. 89. a Gerhardo relati, non puto ab eo perceptam. Quæ enim oppositio inter has duas propositiones: 1. Antichristus asserit se esse verum Christum in lege et Prophetis promissum. 2. Antichristus nondum venit, nec constat de ejus nomine et charactere? Numquid logicæ Lutherane privilegium est, quelibet colligere ex quolibet? Ejusdem farinæ est, quod sequitur th. 91. « Juxta Bellarm. probabilior quidem valde non tamen omnino certa est opinio SS. Irenei, Hippolyti, Ambrosii, Augustini, etc., quod Antichristus sit nasciturus ex tribu Dan; Ergo », infert Gerhardus, « non est certum. Papam non esse Antichristum, ex eo, quod Roman. Pontificum nullus fuerit gente aut religione, aut ullo modo Iudeus ». Resp.: Solidior hæc argutatio non est, ac ista: Gerhardus non est Suevus, ergo non est Germanus.

Cavilias thes. 93. plane evanescent, si motes, nos, cum dicimus, Antichristum fore Judeorum, non accipere striete ex tribu Juda; sed pro Hebreo ex Israelitis cujuscumque tribus.

Quæ deinceps usque ad finem, quatuor regi quinque thesibus accumulat, de Sede Antichristi, et quod extolleat se supra omnem Deum etc. jam supra in Amesianis expedita sunt.

Ad CAPUT XVII.

Hic est supremus haereticorum conatus, mendaciōni ponere spem suam. Mænades hæc agunt plerique omnes, ac tantus eos in hac re astus corripuit, ut non immixto singulis possimus affari verbis S. Hieronymi lib. III. apolog. cap. 9. « Tu videlicet flammeus, immo fulmineus, qui in loquendo fulminas, et flammas ore conceptas tenere non potes; atque ut ille Barchochobas auctor seditionis Judaicæ, stipulam in ore succensam anhelito ventilabat, ut flammæ evonere videretur; ita et tu nobis alter Salmoneus, omnia per quæ incidis illustras, et nos fulmosos arguis ». Et revera astus ille rabiosus mētēm haereticis everit, ut cum meras fatuitates fundant, apodixes Euclides sibi necere videantur. Quis sine risu legit vesanas Gabrieli Povelli? et tamen hic idem mox in fronte libelli « Deum sancte testatur, se evidenter scire Papam esse Antichristum ». A quo vix abest Hodomoria Argentina. Et ne in ceteris percensendis haereta, non pos-

sum non hic adnotare, quid Lutheranus quidam tenebrio (qui nomen suum huic ana- grammati voluit includere : « Divino subiit Christus honore necem ») Heilbronae anno 1633. in hoc argumento (de Antichristo) præstiterit, libello typis evulgato, sub auspi- ciis Illustrissimi Domini Apelii Ochsenster- ni, haec inscriptione (« Sententia definitiva SS. Verbi Divini ad Danielem, Esdram, et Joannem » Prophetae etc.). Hic illi malefici sui cerebri fatuitates, tamquam mera divini Verbi axioma, et omnibus demonstrationibus Mathematicorum præferenda jactat; nempe (ut pauca et plurimis referam) « Austriae domui suis instat terminus, adsit! Spiritus S. Romano imperio excidium ma- nifeste minatur etc. pag. 44. Manifestum fit cuivis, Romani imperi exitum pra foribus esse. Stat igitur sententia Dei, que revocari nequit, de fatali et totali Romani imperii excidio etc. pag. 31. Loculentissime mon- strat lectori pag. 71. et seqq. ex Daniel xi. 1. Bestiam Romani imperii et meretricem illi insidentem, nempe plenitudinem potestatis Apostolicae vers. 36. 2. Affectionem cultus divini ibid. 3. Pollutionem præterna- talem, que necessaria consequitur reje- ctiōne conjugii a Deo ordinati, qua neque Sodoma nec Gomorrah majorem vidit, ibid. 4. Abnegationem Dei veri vers. 37. 38. 5. Potestatem absolutam in translatione regno- rum. etc. Loci subjectum addit. Daniel. vers. 45. nempe Roman pag. 78. et seqq. Ex cap. XII. Danielis, Antichristi causa corrumpe- propinqüa est, rex Aquilonis (Sueciae.) Quo facilius heros illi incomparabilis agnoscit ab omnibus queat, Propheta valde sollicitus est in ejus descriptione etc. Præmia quoque que manus regis Aquilonaris ex strage Antichristi habita sit, non relicit Propheta, uti et Apocal. XI. Ex eodem cap. XII. Daniel. vers. 14. tempus, tempora, et dimidium tempori, indicant annos 1260, quibus Electi (sancti clancularii Lutherani et Calvinistæ) pro- babantur : sume huc tempora stricte pro- annis, et mystice resolve annos in menses, menses iterum per 30. in dies; et habebis annos 1660. Hos si numeres ab anno Christi 367. pervenies ad annum 1627. ibi finiri debuit probatio electorum ». Proceedit deinceps pag. 97. et seqq. ad lib. IV. Esdræ cap. 10. « quem contendit esse Deutero-canoni- cum, quidquid alii reluctantur, et in Biblia vernacula non ponatur » Pag. 124. ex eodem lib. IV. cap. 12. vers. 44. « firmissime

a se demonstrandum, ait, quod per pennas 12. Austriaci imperatores intelligendi sint. Deinceps ex Apoc. v. vers. 10. ostendit pag. 137. inchoari ab anno 600. Millena- riū animarum vindicatricium sub regno Antichristi, usque ad annum Christi 1600. Ab illo tempore sol obtenebratus, id est, ver- bum Dei obscuratum hominum malitia, qui sacco piloso Mahometici Alcorani, et Paganorum Papisticarum traditionum illud obvolverunt. Inde luna, hoc est, Ecclesia cum luce mu- tuatia verbi divini privaretur, necessary obscurari et deficeretur incipit ». Post sex- centas fatuitates S. Joanni affictas, tandem pag. 189. et seqq. ex Apoc. x. monstrat, « quod tum Millennium Antichristianum anno Christi 1399. finitus fuerit. Millennium sanctum (electorum Lutheranorum et Calvinista- rum) sub initium saeculi 16. incepturn, non præcise in anno 1600. sed in seqq. aliquot lustris. Abbreviabitur autem Millennium Sanctorum (Lutherano-Calvinisticorum) in initio et fine initium admetit huic Mille- nario annos plus minus 30. Sub hoc Mil- lenario sancto Ecclesia sua quoque crux non deerit : immunis tamen erit a jugo ferrea illius Bestie Romana, liberumque vera re- ligionis exercitium ubique obtinebit sub Evangelicis Principibus. Ut mysterium ini- quitatis 15. temporibus, sæculis succevit; ita 15 temporibus parvis, id est annis com- munibus ab anno 30. ad 45. conficietur. Inter ea plurimis de Pontifice : Da Gott in Kurzter Zeit ubern Haussen werfen wird, was Teufel und Pabst innerhalb 1500. Jahren haben zusammen gestoppt ». Pag. 215. ex c. 17. Apoc. ait : « Decem cornua sive 10. regna que ex ruina prisci romani imperii prognata sunt isthae. 1. Anglia. 2. Bohemia. 3. Dania. 4. Gallia. 5. Germania inanitudo Romanorum hactenus superbiens. 6. Hispania. 7. Hungaria. 8. Italia. 9. Polonia. 10. Suecia, ubi ultimi tunc primi. Hæc regna omnia et singula ante reformatio- nem Evangelicam, potentiam suam Papatu Romano tradiderunt, et pugnaverunt cum Agno, cum meretrix adhuc imperaret aquis multis, id est, plerisque nationibus. Sed miro Dei consilio, ordo nunc plane inversus est. Decem enim regna, que prius sustentarunt solium Roman. Pontificis, idem quoque tandem evertere debent; ubi in primis se virum præstabat rex Aquilonis. Suecia pag. 218. « Indicit funus Babylonis » ex Apoc. XVII. v. 9. additum : « In textu omnia sunt ».

Tandem pag. 219. « Efflorescentem Ecclesiae (Lutheranæ et Calvinisticæ) statum in terris usque ad judicium, ab anno 1500. ex cap. xx. Apocal. describit : Nihil, » inquit, « clarus dic potest iis, que hoc universo cap. proponuntur etc. Judicium datur hunc in modum : Quemadmodum electi (Lutherano-Calvinisticæ) non adorantes bestiam, nec recipientes characterem ejus; præterito millennio pressi, et tantum non oppressi sunt : sic vicissim millenarius subsequenter, imperium super omne cœlum obtinebunt, etc. Meridianæ sole clarus elucescit, per hunc millennium, quo sancti (Lutherano-Calvinisticæ), cum Christo regnabunt, beatam aeternitatem intelligi non posse; quia cum semel ad illam fuerimus promoti, Satan numquam nos iterum turbare poterit, etc. Quisquis igitur amat verbum Dei (enjusque phantasie relictum) hasce Dei promissiones perpendat, et inter se invicem conferat : tum de futura Ecclesiæ (Lutherano et Cal- vinisticæ) in terris felicitate, dubitare con- tinuo cessabit. Pag. 223. « Atque ita per infinitam Dei gratiam « demonstravi », sanctam Dei Ecclesiam, abolito prius ferre imperio Roman, meretrieque septicoli delata, et sanctius imperium (Suecicum) et felicis ævum (Lutherano-Calvinisticum) manere. Ea sane, que non ex Apollinis tripode, sed ip- sissimis Spiritus S. oraculis a me allata sunt, et 1000. modis tum secum invicem, tum cum ipso historia, qua sacra qua profana cursu consentient, tanta apud euncos au- toritatis esse debebunt etc. Omnes illi qui Antichristo Romano, ab ipso Deo jam dum banno percuso, in verbo (Lutherano-Calvinisticæ) condemnato, et ultimo prope diem supplicio afflendo faverint, tre- mendum Dei judicium nequidquam efflu- gient. Heus igitur mandatum Dei avocationum : « Exite ex illa, popule mihi ! » deserite Babylonem corpore, animis, facul- tatisque; neque consiliis, auxiliis, coniuncti- vitate ipsam porro juvate aut firmate, ne imminentium plagarum ipsis particeps fia- tis, cum jactura corporum, animarum, et aeterna salutis. Nunc quod restat; Deo op- timo maximo gratias ago quas possum con- cipere maximas, pro eo quod infinite sue sapientie radios, afflictis hisce tempori- bus nil tale merentibus manifestet, et aeternum suum consilium de conservatione et propagatione Ecclesiæ sub finem mundi clarissime patefaciat etc. » Haecenus para-

digna illustrè interpretationis Neo-Evange- lii : quod an mereatur potius elegum sto- lidæ fatuitatis, an heresis sacrilegia, cuius æquo lectori arbitrandum relinquo : id vero ex fine, modica ex parte hic inserere libuit, ut ex unius palmari insania, furor caelero- rum omnium hæreticorum testimetur. Nam etsi non omnes tam eminenti, ut tenebrio ille, audacia et furore efficerant; nemo tam illorum est, qui non euidenti disserendi de Antichristo characterem accurate obser- vet. Verbis porro sacris suam in Romanum Pontificem velant rabiem; sensum littera- lem, quem aliquoquin universaliter urgere so- lent, hic, cum alias Papam Antichristum facere nequirent, in allegoricum vel mys- ticum constanter pervertunt, mendacis, con- vicis, calumnios, etc. omnia implent. Amesi- si in omni hac illaudabili arte, nulli hic concedit, et si Povello, Sibrando, Abbato, Sutivio; Calvinisti, etc. apud Gretserum pro merito depexis aliquanto cautio. Producit hic viginti argumenta, innumeris (gemmarum ad instar) distincta mendacis, falsificationibus, calumnias, cavilis, sacrilegiis, verbi divini perversioribus etc. Non reor opera- preium esse singula verba finitum recitare et discutere. Referam solum, que vim al- quam praे catena habere videbuntur, pauci- quis ostendam eorum utilitatem. Primo igitur ejus argumenta (si tamen argumenta ordine producere juvabit).

I. — Note Antichristi que penuntur II. Thess. II. vers. 4. et seqq. competunt in reg- num Papæ, et ejus membra. 1. Quia neg- nat in Ecclesiæ sub praetextu Ecclesiasti- cae auctoritatis. 2. Sumit sibi jus mutandi doctrinam Christi, et cultus a Deo institu- tos: sua autem vult observari tamquam de- vina. 3. Sumit sibi jus de animabus post han- vitam. 4. Non vult ab Ecclesiæ, aut alio judicari. 3. Hæc et similia summa scvi- tia, defendit. Resp. : Hoc argumentum est ex conglobatis spississime calumnias. Verba Apostoli sunt hæc : Homo peccati, filius per- ditionis, qui adversatur, et extollitur supra omne quod dicitur Deus aut quod colitur, ita ut in templo Dei sedeat, ostendens se tam- quam sit Deus. Quis hic in sensu literali contra Papam? ne gry quidem. In sen- su jus vero mystico aut accommodatitio, quis tam hebes, ut non majori cum colore veritatis, eadem verba Amesi, in parentem ejus Calvinum aut avum Lutherum retor- quere possit? Immo illas ipsas quinque

Amesianas calumnias de utroque Patriarcha facillimum erit in sensu accommodatio verificare. Vere enim Lutherus et Calvinus auctoritatem Ecclesiasticam sibi arrogarunt, supra omnes Pontifices et Doctores doctrinam Christi adulterarunt, ut ipsimet de se invicem liberaliter profitentur: *Jus in animas defunctorum sibi sumperunt, extinguendo Purgatorium et limbum Patrum adscribendo ecclesiis eos, qui sine dubio cremantur in Tartaro: nolunt ab ulti judicari, nec legem «interpretandi verbi divini» pati: et haec omnia tuerunt summa sevitia, ut eluet præserium ex theatro crudelitatis Calvinisticæ etc.*

II. — «Papa sibi metus jus arrogat ligare, quibus visum est legibus, conscientias, et aeternis poenis subjicere: Sacra mentia pro libidine sua, vel nova instituere, vel que a Christo instituta erant corrumpere et vitiare, immo penitus abolere, ut in ipsorum vicem substituta sua sacrilegia; media consequende solutis aliena prorsus a doctrina (Quint-) Evangelica comminisci: totam denique pro suo nutu mutare». Resp. I: Ut hoc argumentum aliquid valeat, major debet esse haec: «Quicumque ista commemorata facit, ille est magnus ille Antichristus ab Apostolo, Daniele, et Joanne descriptus». Ast hanc majorem nosquamus nobis Amesius ex Scripturis leget; sed tantum ope hermeneutica, vel syllogistica Quodlibetico-Calvinistica extundet: quam pari facilitate, et majori æquitate a nobis rejici, quam ab ipsis propone certum est. Resp. 2: Amesius nihil assumit hic (ut antea) quod non adiputum contineat calumniam; et quod non incomparabiliter major cum specie veritatis de Lutheranis et Calvinistis affirmari queat. An non enim docente nocturno Lutheri didascalio, quinque sacramenta Christi, ab omni Christianitate semper agnita, funditus destruxerunt; Eucharistiam vitiarunt, et in vacuo et egena symbola permularunt, atque vix baptismos pepercunt? Quidni ergo Calvinii Synagoga dicatur Antichristi regnum juxta propria Amesii principia? Porro cum a nobis, probatio exigetur; potiori jure nos Amesio, quam ille nobis, reponere poterimus: «Probari non debent, quæ non sunt dubia: Haec autem (de sacramentis) ab omnibus non sponte cœcumentibus possunt non tam videri quam palpari», præsertim in Sacramentariis.

III. — «Papa admittit Christo sacerdotium

cum prophetia. 1. Quia non solum Christum vult audiri, sed magis se suosque aliud Evangelium adferentes. 2. Quia multis alias mediatores in celo pro Christo substituit. 3. Quia infinitos Sacrificios pro Christo in terra substituit. 4. Quia per meritum suorum nos vult salvare. » Resp.: Amesius iterum non probat majorem, qua hie retiectet, ex Scriptura: nee mirum, cum ibi non contineat, sed tantum in virtute colligendi quidlibet ex quoilibet. Allata enī ab Amesio, meras et atrocēs calumnias esse, patebit infra in particularibus materiis. Sicut enim Calvinistis, ita et nobis, æque promptum, sed magis verum erit dicere: Calvinistas Christum nolla audire, sed sibi suisque magis arrideat. Quint-Evangelium partim secundum Calvinii, partim secundum Martiniphantasiā concinnatum.

IV. — «Papa auctor etiam Christo regnum quia in terris vult ipse esse caput Ecclesie: in celis vero alios opulatores et servatores nobis constituit, ad quos in miseria nos con fugere jubet». Resp.: Iterum reticet et non probat majorem, que sine dubio nullib[us] in Scriptura reperitur. Assumit vero quod nos in bono sensu facile admittimus. Conclusio autem sub intellectu sine dubio est evidenter falsa, ob majorem manifeste falsam; quæ si vera esset, etiam Graci Schismatici, Angli Hierarchici etc., Antichristi dicendi essent; et cum et hi regem, caput Ecclesie agnoscent; illi nobiscum colant intercessores in celis; immo et ipsi Calvinistæ, qui intercessores in terris admittunt.

V. — «Papa sumit sibi potestatem agendi quolibet, ita ut nemo audeat ei contradicere, sed omnes voluntate ejus accipiant pro lege». Resp.: Non est hoc argumentum, sed mendacium, lippis et tonsoribus notum.

VI. — «Papa vult se audiri plus quam Deum, blasphemansque vociferatur, Scripturam esse fontem omnium haeresium et schismatum, esse ambiguam et obscuram». Resp.: Iterum obtrudit assertionem sycophanticam loco argumenti, jam supra satis excusam.

VII. — «Papa oppressit Polities plurimas, et innumeris Ecclesias». Resp.: Etsi hoc decumanum mendacium ut pura puta veritas admitteretur: quomodo tamen exinde inferre licet, Papam esse illum Antichristum solemnem, de quo Daniel, Paulus, et Joannes scribunt?

VIII. — «Papa totam fere pietatem in eo

collocat, ut multa magna tempora splendide extorta, omnigenis pretiosis ornamenti niteant, castaque reboent. » Resp.: si externam pietatem intelligat, non multum mentitur Amesius; Sed mirum est, quomodo hinc inferri valeat Antichristus? cuius erit prosterne et vastare tempa omnia Dei in honore Christi et Sanctorum extorta; quo in opere equidem vix habet prodromos sibi obsequientiores, quam Muselmanos et Calvinistas.

IX. — «Papa eodem modo agit in suis sociis et assecilis ditandis, quo predictum fuit de Antichristo Apoc. xviii, vers. 3. 15. 16. » Resp.: Vix credidissim, in tam pacienciaibus, posse tot flagitia includi. 1. Nullum hic argumentum est, sed mera assertio calumniatrix. 2. Aperte mentitur de sociis et assecilis ditandis. 3. Ditatio, qualis in Papa inveniri potest respectu bene meritorum, non potest comparari cum largitionibus aliorum regum ac principum; unde in his, juxta Amesium, convenient Antichristi predicationem. 4. Illud caput Apocal. xviii, vers. 3. 15. 16. non agit de Antichristo. 5. Nulla ibi mentio nisi de mercatoribus. 6. Cum a littera et historia ad allegorianam (contra legem sibi positam) transilit Amesius? 7. Quale argumentum est hoc: «De cujus virtute deliciarum mercatoris terra divites facti sunt, ille est magnus ille Antichristus, de quo Apoc. xviii. Sed de virtute deliciarum Papæ mercatores terra divites facti sunt; ergo Papa est Antichristus. » Numquid haec emoti cerebri est delirium, aut furens insania? Et tanus haec sunt apodixes Calvinisticae, quibus ENERVATI BELLARMINUS, et evertitur Papatus!

X. — «Papa prohibet conjugium, et eborum usum, quæ doctrine sunt demoniorum». Resp.: Doctrina demoniorum, est turpiter ad suas blasphemias stabilendias abuti verbis Apostoli, ut suo loco ostendetur de pessime cit. I. Tim. iv. vers. 1.

XI. — «Papæ doctrina Evangelio Christi adversatur 1. in eo quod non solum verum Deum, sed et homines mortuos invocari vult, et ethnico more, alligat cultum et invocationem Dei ad certas statutas. »

XII. — «Adversatur 2. doctrina Papæ Evangelio Christi, quod docet, non proper solius Christi meritum, sed partim etiam proper nostra bona opera nos justificari et salvare. »

XIII. — «Adversatur 3. in eo quod docet semper dubitandum esse, an habeamus re-

missionem peccatorum; quæ dubitatio simpliciter pugnat cum fide. »

XIV. — «Adversatur 4. cum docet, in sacrificio Missæ Christum a sacerdotibus quotidie Deo Patri offerri. »

XV. — «Adversatur 5. cum negat dubitationes de Deo, securitatem carnalem, contumaciam et concepcionem nobiscum natam, et in renatis reliquam, esse peccata. »

XVI. — «Adversatur 6. Evangelio Papa docens, hominem posse legi Dei satisfacere, et hac impletione legis, justum esse, et vitam aeternam mereri. »

XVII. — «Adversatur 7. Evangelio Papa, addendo preceptis Dei, et totam Ecclesiam suam preceptis obrundo. »

XVIII. — «Ex diametro 8. adversatur docens et decernens, utramque partem Cœna Domini non esse omnibus Christianis ministrandam. »

XIX. — «Adversatur 9. dum docet contritionem mereri remissionem peccatorum, et confessione auriculari, et satisfactionibus in debitis, pro aeternis penitatis peccatorum satisficeri; et haec ipsatamen pecunias redimi posse. »

XX. — «Haec omnia eo turpiora sunt in Papa, quod haec omnia faciendi ac statuendi sibi sibimet arrogat, quatenus ut Princeps Episcoporum, supremam potestatem habet in omnes religiosos Episcopos, et totam Ecclesiam, cum tamen ne Episcopus quidem sit; ut pote qui nihil Episcopo facit in docendo, sacramenta administrando, monendo,hortando, et disciplinam ecclesiasticanam administrando. » Haecce sunt amantata illa tela Amesii, arietes ineluctabiles, quibus se enervasse Bellarminum, et Antichristum exarmasse singulis paginis crepat? Nulla hic argumentorum (qualia in capitulis inscriptione pollicetur) vel species, nedum vis. Pleraque sunt nudæ assertiones calvinisticae, hoc est, haeticæ, calumnialioræ, mendacioris adipatis suffarcinatae; et tamen etiam illis omnibus admissis et suppositis vix modice probabile, sive conjectura, sive consequentiæ extundi potest. Quæ a num. 10. usque ad 20. blaterat, in specialibus controversiis diffabuntur. Collegerat P. Gresserus centum mendacia in specialibus ex Alastore Anglicano Gabr. Povelo; ac pluribus fatigatus sit: «Qui chiladias Povelonorum mendaciorum contexere cupit, hic ubere inveniet materialm. Nihil hoc Calvinista ad mentendum projectius, ita ut in tanta vanitate et petulantia, velut in lucidis-

simo speculo agnoscam Spiritum Antichristi, quo jam nunc Antichristi futuri heres diabolus, precursores Antichristianos afflat. Contunde in mortorio totum Poveli librum, ne guttam quidem ingenii exprimes; nihil in illo, quod ullum ingenium, aut ullam ingenuitatis vel modicam umbram indicet etc. » Vix meliora de hoo 5. cap. Amesii pronuntiari queunt. Nolo pretiosum tempus iis recensendi conterere, aut bonas chartas impis ineptiis replere: specimen tantum daturus, ex innumeris paucalem deponam. Thes. 24. num. 5. « Nomen ipsum » Domini Dei nostri, a Papa approbanti tribuitur a suis. Extrav. Joan xxu. in gloss. Decretal. lib. vi. tit. 6. » Satanicam hanc calumniam excussi in 1. part. Irenici Anti-Calixt. cap. 12. num. 4. Quam vero Amesius peritus sit juris Canonici, patet ex hac ejus citatione. Thes. 23. sic ait: « Docet Bellarm. apertis verbis, haecenus esse in potestate Papæ, mutare doctrinam Christi, ut si Papa præcipere virtia, vel prohibere virtutes, teneretur Ecclesia credere, virtus esse bona, virtutes malas. » Inspiciatur lib. iv. Bellarm. de Roman. Pont. cap. 3. et liquebit effroni scyphantia. Thes. 27. num. 2. ait: « Sacramentum novum institutum Papam, cum species vel accidentia panis et vini vult esse sacramenta. Stupore an malitia hic potior? Ibid. nu. 5. » « Media consequenda salutis a Papa introducta esse, ne Bellarm. quidem ipse negat. » At ubi? « Cum Bellarm. vult Papam esse legislatorem, et Deum ejus executorum, nonne Papam effert in ista relatione supra Deum, et novum argumentum nobis suppeditat, quo Antichristum facile agnoscamus? » Quidni ergo et Amesius fuerit Antichristus, dum sue conjugi, filii, ancillis præcepit, quorum occultam transgressionem Deus plectendo executor fuit? Thes. 28. num. 4. : « Legimus apud Pontificios, qui docent, Ecclesia vel Papa auctoritatem et testimonium esse rationem formalem, propter quam Christi in Scripturis et aliis fidem habeamus. » Quam heroicum hoc sit mendacium, norunt omnes Theologi, cum ne paucos, imo ne et unicum ita sentire, et pro Catholico haberi constet. Videatur P. Esperanza de Virt. Theolog. q. 15. th. 33. Produxerat Amesius e. Si Papa dist. 40. ubi dicitur: Si Papa infinitas animas secum in infernum traheret; tamen nemo debet ei dicere, quid facis? Et glossa: Papæ est pro

ratione voluntas. Hie duo facinora illustrissima designat Amesius, dum ait 1. « Apostolus hanc auctoritatem dat Christianis, ut tali homini cuicunque, quamvis fuerit alias Apostolus, » (uti Germanus fuit S. Bonifacius, cuius sunt illa verba) « aut instar Angeli coelestis, denuntiant anathema Maranatha? » Sed an non hoc est ad suam rabiem detorquere verba Apostoli? 2. ait: « Hie specimen habemus egregium, et conscientie illius, quam Bell. attulit ad controversias tractandas, et artis quam exercet. Non potuit negare dictum, nec defendere dicendum. Quomodo igitur evadet! σοφῶν φίλαρχον bicephalum quod libeticam interpretationem excoigitavit, qua defendi possint blasphemie omnes, quas vel Antichristus, vel pater ejus diabolus possit eructare. Si arguit, quod dixerit se esse Deum, et neminem esse Deum praeterea, quidni confugeret ad Bellarmino dilemma? Si sententia vera non sit, cur mihi objicitur? Si vera sit, cur non recipitur? » At si impostor Amesius interpretationem Bellarmino non omississet, non habuisset calumnia locum. Sie enim mox subdit Bellarminus: Dicamus idipsum planius: Si vera non est ea sententia (S. Bonifacii), non igitur verum est, Pontifici plurimas animas secum ad inferos trahenti, non posse dici, quid facis? Si vera est, igitur vere caput est Rom. Pontifex omnium Ecclesiærum, et cunctos iudicaturus, a nemine est judicandus. Haec Bellarminus. Non sic certe posset evadere dilemmate illo Amesiano non Antichristus aut diabolus, ut applicanti patebit. Th. 38. num. 4. : « Generaliter respondeat, omnia dogmata », que apud SS. Patres etiam ante revelationem Antichristum leguntur (uti est cultus sanctorum, celibatus, delectus ciborum etc.) « ea nihilominus pertinere ad Antichristum, et ejus mysterium ». Th. 40. num. 2. ait: « Multi Scholastici et plerique Jesuite defendant, hominem naturalem, antequam habeat fidem et gratiam, posse suis operibus ex congruo primam gratiam mereri, dum facit quod in se est ». Resp. : Plerique Jesuite (si non omnes) expresse censem eam sententiam esse Semipelagianam; ergo calumniat splendide Amesius; uti et cum mox subdit: « Docent etiam unum hominem, qui est in charitate, posse alii gratiam ex digno mereri ». Sufficient haec, ut (nisi ex superioribus jam innotisset) ex ungue leonem, vel potius ex squama

draconem possit æquus lector agnoscerre. Omnia sane quæ profert Amesius, talia sunt, ut curioso rabulae materiam declamandi

uberrimam, nullum autem dignum Theologo argumentum vel probabiliter disserendi queant suppeditare.